

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ У СУЧАСНІЙ ВИЩІЙ ШКОЛІ ЯК УМОВА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ

*Нікітіна А.В., к.е.н. доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

За сучасних умов конкуренції на ринку праці зростають вимоги до професійної підготовки фахівців, які охоплюють інноваційні підходи до системи формування професійної культури. Реалізація внутрішнього потенціалу особистості студента, побудова внутрішніх і зовнішніх факторів формування професійної культури залежить від успішної організації самостійної роботи студентів (СРС) як важливої умови підвищення ефективності навчально-виховного процесу.

Самостійна робота студентів є одним з найсуттєвіших елементів освітньо-навчального процесу, що передбачає поєднання багатьох видів індивідуальної та колективної навчальної діяльності, яка здійснюється як під час аудиторних, поза аудиторних занять, без участі викладача, так і під безпосереднім керівництвом останнього [1].

Під час виконання самостійної роботи студенти можуть виконувати завдання, які можна поділити на основні чотири рівні:

- копіюючи дії студентів за заданим зразком, їхнє впізнання шляхом порівняння з відомим зразком, ідентифікація об'єктів і явищ;
- продуктивна діяльність самостійного застосування придбаних знань для розв'язання задач, що виходять за межі типових, які вимагають здібності до індуктивних і дедуктивних висновків, до елементів творчості;
- репродуктивна діяльність щодо відтворення навчальної інформації, яка, як правило, не виходить за межі рівня пам'яті (тому що на вказаному рівні починається узагальнення методів та прийомів пізнавальної

діяльності та їхній переніс на розв'язання типових , але більш складних задач);

– самостійна робота відносно перенесення знань в процесі розв'язання задач у зовсім нових ситуаціях, а також в умовах створення та складання нових програм прийняття рішень, виробці гіпотетичного діалектичного та аналогового мислень.

Самостійна робота студентів за місцем у навчальному процесі поділяється на аудиторну та поза аудиторну (рис. 1).

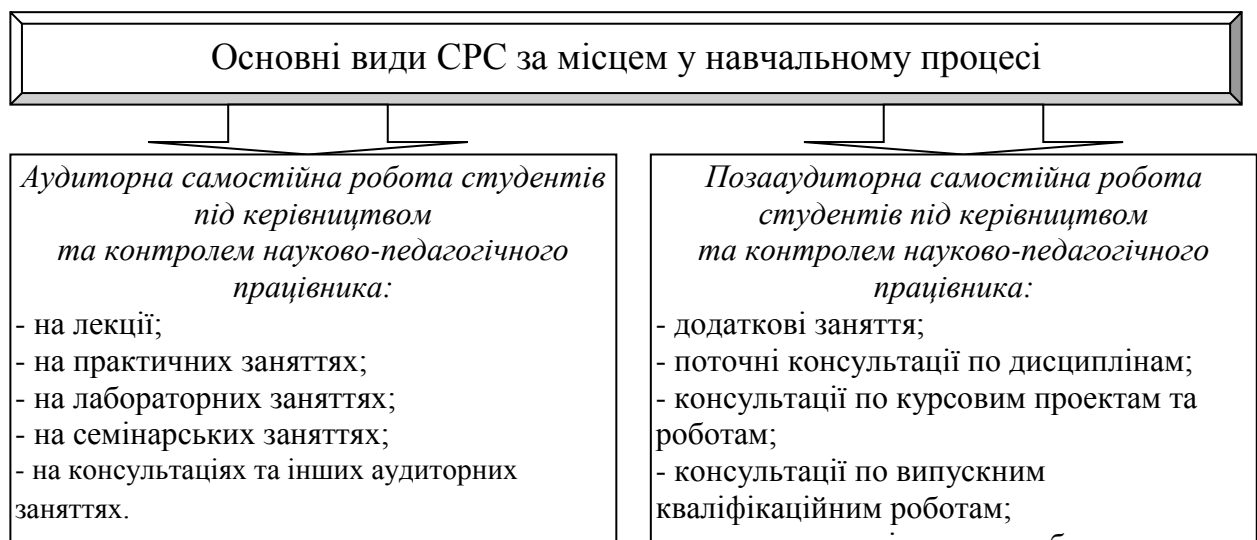

Рис. 1. Основні види СРС за місцем у навчальному процесі

У науковому джерелі [2] позааудиторна самостійна робота студента без участі науково-педагогічного працівника охоплює такі складові:

- виконання контрольних та курсових робіт;
- написання рефератів;
- підготовка до аудиторних лекційних та практичних занять;
- вивчення теоретичного матеріалу;
- підготовка доповіді;
- підготовка до олімпіади;
- перегляд навчальних кінофільмів, відеозаписів;

– підготовка до конкурсу.

Важливим елементом самостійної роботи студентів постає контроль, який може бути проведений науково-педагогічними працівниками вищої школи у таких напрямках: вхідний контроль знань і умінь студентів на момент, коли вивчення чергової дисципліни тільки починається; поточний контроль, що містить регулярне відстеження меж і рівня засвоєння матеріалу протягом лекцій, на лабораторних та практичних, заняттях тощо; проміжний контроль після закінчення вивчення модуля або розділу вивчаємого курсу; підсумковий контроль за дисципліною у вигляді заліку або іспиту; самоконтроль, який здійснюється студентом в процесі вивчення дисципліни в процесі підготовки до контрольних заходів; контроль залишкових знань після завершення вивчення дисципліни.

Таким чином, варто наголосити, що СРС як підґрунтя підвищення ефективності навчально-виховного процесу є одним з найсуттєвіших елементів останнього, який за сьогоденних умов конкуренції на ринку праці стає все більш багатоохоплюючим, структурним і складним.

Література:

1. Особливості організації самостійної роботи студентів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://osvita.ua/school/lessons_summary/education/36615/
2. Аналіз наукових підходів самостійної роботи студентів у ВНЗ 3-4 рівнів акредитації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.edudirect.net/sopids-664-1.html>
3. Нікітіна А. В. Самостійна робота студентів у сучасній вищій школі / А. В. Нікітіна // Проблеми і шляхи забезпечення якості вищої освіти щодо підготовки фахівців у сучасних умовах : Збірник матеріалів інтернет - конференції з проблем вищої освіти і науки (11 листопада 2016 р.) / Харків, ХНАДУ, 2016. – 291с. – С. 139-143.